

об'єкти або інформацію, яку потребує або виробляє функція. Стрілки входу і виходу показують, що робиться функцією, управління показує, чому це робиться, а механізм показує, як це робиться.

Для опису бізнес-процесу закупівлі сировини використовуються такі компоненти:

- входами бізнес-процесу закупівлі сировини є: дані маркетингових досліджень, які характеризують стан ринку сировини в регіонах інтересів підприємства і визначають можливості потенціальних закупок сировини; дані поточного стану виробничих і комерційних запасів сировини в пунктах зберігання; план потреб підприємства в сировині певного асортименту, об'ємів, якості і вартості для оптимального завантаження виробничих потужностей;

- виходами бізнес-процесу закупівлі є: документована інформація і дані за результатами процесу заготівельної логістики; фактичний стан виробничих і комерційних запасів сировини;

- ресурсами (засобами реалізації) бізнес-процесу закупівлі є: персонал відділу закупівлі; інформаційно-технічне забезпечення системи управління;

- нормативними документами, що регулюють бізнес-процес є: відповідні законодавчі і нормативно-правові акти з питань промислового комплексу, документація підприємства з питань заготівельної логістики.

Отже, моделювання бізнес-процесів підприємства дозволяє виконувати системний аналіз його діяльності, виявляти недоліки в організації діяльності, а також створювати модель ідеального бізнес-процесу.

Список використаних джерел:

1. Пономаренко В. С., Мінухін С.В., Знахур С. В. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів : монографія. Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. 244 с.
2. Оптимізація бізнес-процесу для глобальної конкуренції.
URL:<http://www.managment.com.ua/cm/cm036.html>.
3. Переваги моделювання бізнес-процесів – Бізнес-консалтинг 3D VOK Group.
URL:<http://3dvok.com/ua/modeling-advantages>.

*Хачатрян В. В., канд. екон. наук, доцент,
Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-
економічного університету*

АНАЛІТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДУМОВ РОЗРОБКИ ЕЛЕМЕНТІВ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

Динамізм ринкових умов функціонування сучасних підприємств спричиняє невизначеності та ризики. Міжнародна інтеграція, посилення конкурентної боротьби стимулюють підприємства концентрувати увагу на формуванні власних переваг, підвищувати рівень обґрунтованості управлінських рішень. За цих умов важливо розробляти та реалізовувати управлінські рішення, які б спрямовувалися на розвиток підприємницького потенціалу, як діалектичної єдності ресурсів, можливостей, здатності проявляти ділову активність на ринку, задовольнити інтереси власників, персоналу підприємства та кінцевого споживача.

Теорія визначення, формування та вимірювань потенціалу підприємства знаходиться ще на етапі формування. Ще менше дослідженими є аспекти управління підприємницьким потенціалом. Дотепер не досягнуто консенсусу щодо її базових понять, не накопичено необхідного для успішного конкурування та розвитку цієї галузі економічної теорії різноманіття наукових ідей та методичних підходів, не досягнуто належного рівня чіткості міркувань та обґрунтованості застосованих під час оцінки потенціалу підприємств прийомів та методів. Наслідком

цього є недостатній рівень обґрунтованості, об'єктивності та точності самих оцінок підприємницького потенціалу.

Сьогодні необхідно констатувати негативні тенденції показників щодо зміни обсягів виробництва промислових підприємств. Так, певне пожвавлення розвитку, яке спостерігалось в посткризовий період, мало місце у 2010–2012 роках. Однак дестабілізація ситуації в країні, яка намітилась уже в кінці 2013 року спричинила негативний вплив на економічну ситуацію та розвиток підприємств.

Можливості ефективного управління підприємницьким потенціалом промислових підприємств України значною мірою залежать від рівня професійної підготовки менеджерів, практичних управлінських навиків, інформаційного та інституційного забезпечення, а також від динамічних ринкових процесів, що постійно відбуваються на макро-, мезо- та макрорівнях.

Практичні аспекти діяльності вітчизняних підприємств мають свої специфічні особливості. Так, загострюється конкурентна боротьба не лише за ринки збуту, за клієнтів, але і за джерела отримання ресурсів. Суттєві конкурентні переваги можуть мати ті підприємства, що мають можливість отримувати якісну, дешеву та дефіцитну сировину. Водночас, великі масиви інформації, багатоаспектність діяльності часто дезорієнтують менеджерів, вносять аспект хаотичності та невизначеності, провокують різного роду ризики, і насамперед – пов'язані із фінансово-кредитною діяльністю.

Становлення господарського механізму промислових підприємств та ринкових відносин в Україні супроводжується деструктивними тенденціями, спровокованими наслідками низької ефективності за командно-адміністративного регулювання, структурної перебудови економіки та інституційної нерозвиненості. У зарубіжній практиці ці чинники ототожнюються з функціонуванням інституційної системи економіки [1], яка забезпечує додаткові можливості та умови ефективного функціонування підприємств. Зокрема, франчайзинг, факторинг, лізинг та контокорентний кредит виступають інструментами ефективної інтеграції сучасних промислових підприємств у ринковий механізм із закріпленою функціональною спеціалізацією.

Водночас, спровоковані нераціональною економічною політикою, впливом фінансової кризи та структурної кризи економіки, відсутністю у промислових підприємств досвіду господарської діяльності у конкурентній ринковій економіці, наслідки реалізуються у деградації існуючої недосконалої економічної системи, відсутності прогресу у формуванні інституційної системи. Ключові тенденції вказаних негативних трендів простежуються у статистичних макроекономічних показниках та показниках розвитку галузі і окремих підприємств.

Узагальнюючи результати проведених досліджень, слід зазначити, що найпоширенішим до оцінки рівня економічної безпеки підприємств та їх підприємницького потенціалу є застосування ресурсно-функціонального підходу. Він передбачає, що оцінювання здійснюється на основі результатів оцінки стану використання корпоративних ресурсів (чинники бізнесу, використовувані власниками і менеджерами підприємства для виконання цілей бізнесу) за спеціальними критеріями [2]. Відповідно до цього підходу найбільш ефективно використання корпоративних ресурсів, необхідне для виконання цілей даного бізнесу, досягається шляхом запобігання загрозам негативних дій на економічну безпеку підприємства і досягнення наступних основних функціональних цілей забезпечення безпеки [2, с. 44]. Розділяємо погляди щодо застосування ресурсно-функціонального підходу для оцінки економічної безпеки діяльності підприємств, у тому числі і управління підприємницьким потенціалом.

Головною перевагою підходу є всеосяжний, комплексний характер, що підтверджується взаємозв'язком найважливіших факторів, які впливають на забезпечення результативності, здійснюється аналіз розподілу і використання ресурсів підприємства, аналізуються економічні індикатори, що відображають рівень забезпечення функціональних складових, та обґрунтовуються заходи для забезпечення максимально високого рівня функціональних складових безпеки, зниження ризиків і розвитку підприємницького потенціалу.

Проведені теоретичні та практичні дослідження дозволили сформулювати основні особливості та існуючі проблеми щодо управління підприємницьким потенціалом промислових підприємств. Особливості функціонування та управління потенціалом промислових

підприємств повинні враховуватися і для вибору параметрів моделі оцінювання рівня підприємницького потенціалу. Важливим етапом управління потенціалом підприємства є його оцінювання. При цьому важливо визначати не лише якісні та кількісні показники стану потенціалу, але і дослідити поточні та перспективні можливості, забезпечити формування перспектив розвитку. Оскільки оцінювання підприємницького потенціалу підприємства може проводитися як для внутрішніх, так і для зовнішніх потреб, тоді й інтерпретація результатів, зіставлення їх з очікуваними даними будуть індивідуальними для кожного суб'єкта господарювання та передбачатиме формування розширеної системи показників для його оцінювання із врахуванням невизначеностей та ризиків, що формуються у середовищі господарювання.

Список використаних джерел:

1. Янковский Н. А. Управление конкурентоспособностью предприятия на мировых рынках: макро- и микроуровни. Донецк : Дон НУ, 2012. 398 с.
2. Ковальов Д., Плетникова І. Кількісна оцінка рівня економічної безпеки підприємства. *Економіка України*. 2001. № 4. С. 35–40.

*Шикова Л. В., канд. екон. наук,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ

Одним із головних завдань сучасного землеустрою є складання проектів землеустрою щодо створення нових та впорядкування існуючих землеволодінь (землекористувань). Сьогодні складання проектів землеустрою неможливе без використання геоінформаційних систем (ГІС), які полегшують та прискорюють процедуру складання проектів та роблять їх більш якісними.

ГІС – це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує збір, відображення, обробку, аналіз і поширення інформації щодо просторового розподілу об'єктів та явищ на основі електронних карт, пов'язаних з ними баз даних і супутніх матеріалі. Тобто ГІС – це програмне забезпечення, що дозволяє зв'язати географічну інформацію (просторове розташування процесів і об'єктів) з описовими інформаційними ресурсами [1].

ГІС розрізняються наочною областю інформаційного моделювання, наприклад, міські ГІС, або муніципальні ГІС, МГІС (urban GIS), природоохоронні ГІС (environmental GIS) і т. п.; серед них особливе найменування, як найбільш поширені, отримали земельні інформаційні системи. Проблемна орієнтація ГІС визначається завданнями (науковими і прикладними), що вирішуються в ній серед них інвентаризація ресурсів (зокрема кадастр), аналіз, оцінка, моніторинг, управління і планування, підтримка ухвалення рішень. Інтегровані ГІС, ІГІС (integrated GIS, IGIS) поєднують функціональні можливості ГІС і систем цифрової обробки зображень (даних дистанційного зондування) в єдиному інтегрованому середовищі [2].

Важливою властивістю сучасних ГІС є те, що вони забезпечують розробку та аналіз значної кількості варіантів проектних рішень, створення рекомендаційних та управлінських карт на регіони, що дає можливість віднайти найоптимальніше еколого-економічне обґрунтування системи заходів щодо організації території і охорони земель новостворених агроструктур, формування їх сталого землекористування, відтворення природних агроландшафтів, оперативного контролю використання земельних ресурсів, прогнозування можливих ерозійних процесів, створення протиерозійної організації території. Накопичення інформації про деградовані і малопродуктивні землі забезпечує оперативне обґрунтування їх консервації [3].

Ключові переваги геоінформаційних систем: